

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020 Suomen rakennerahasto-ohjelman toteuttaminen Keski-Pohjanmaan liitossa

Keski-Pohjanmaan liitolle on osoitettu myöntövaltuutta (EU+valtio) Kestävää kasvua ja työtä Suomen rakennerahasto-ohjelmaan koko ohjelmakaudella 2014-2020 tähän mennessä seuraavasti:

Myöntövaltuuksien jakopäätös /TEM/EURA2014		K-P liitolle osoitettu myöntövaltuus/ K-P liiton rahoituskehys	Muiden maakuntien rahoituskehyksestä K-P liitolle ylimaakunnallisiin hankkeisiin osoitettu valtuus	K-P liiton valtuudesta Lapin liitolle ylimaakunnalliseen hankkeeseen siirretty valtuus	Yhteensä
TEM päätös 14.10.2014	2014	1 962 000			
TEM päätös 27.2.2015	2015*	2 220 000		-50 154	
TEM päätös 1.9.2015	2015		224 338		
TEM päätös 11.9.2015	2015		167 352		
TEM päätös 11.3.2016	2016	2 148 000			
TEM päätös 30.6.2016	2016		113 372		
TEM päätös 3.2.2017	2017	2 982 000			
TEM päätös 5.12.2018	2018	3 909 986			
TEM päätös 31.1.2019	2019-2020	6 317 000			
	Yhteensä	19 538 986	505 062	-50 154	19 993 894

*Vuoden 2015 K-P liiton valtuudesta on siirretty 50 154 € Lapin liitolle ylimaakunnallisen hankkeen rahoittamiseen

Keski-Pohjanmaan liiton myöntövaltuuden (EU+valtio) käyttötilanne 31.3.2019:

	EU+valtio
Myöntövaltuus 2014-2020	19 993 894
Varattu	13 088 196
Jäljellä	6 905 698

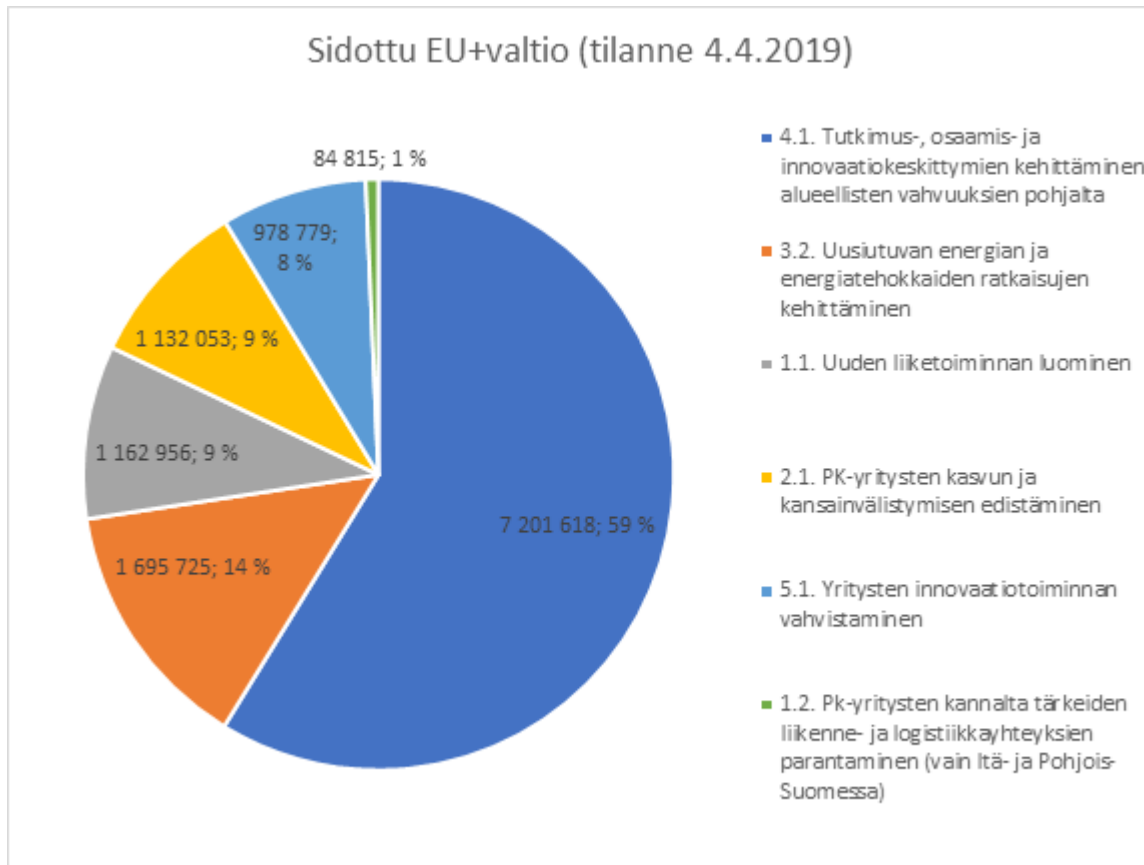
Saapuneet hakemukset ajalla 1.1.2019 – 31.3.2019:

<i>Erityistavoite</i>	<i>Päähakija</i>	<i>Hankkeen nimi</i>	<i>Haettu EU+valtio (€)</i>
1.1	Jyväskylän yliopisto	SKOPIO - tähtäin tulevaisuudessa	224 415
1.1	Perhon kehitysyhtiö Oy	Luonto- ja elämysmatkailu elinkeinoksi	222 068
1.1	BioKeoy	Bioke 1	199 916
2.1	Kosek	Kasvun setelit	346 880
2.1	Kosek	Reittien- ja matkailupalvelujen Keski-Pohjanmaa vaihe II	319 872
3.2	Centria	MAJAKKA -digitalisaation työkalupakista eväät vähähiiliseen teollisuuteen	440 748
3.2	Centria	MAANKIERTO - Hidasliukoisen N/P-rikkaan maanparannusaineen valmistaminen hyödyntäen maa-alkaliaktivoitua tuhkaa sekä teollisuuden ja biotalouden sivuvirtoja	528 773
3.2	Oulun yliopisto	Carbo Tech - Biomassapohjaiset hiiliapplikaatiot (kehittämisosio)	359 149
3.2	Oulun yliopisto	Carbo Tech -Biomassapohjaiset hiiliapplikaatiot (investointi)	224 000
3.2	Luonnonvarakeskus	Monitavoitteinen turvemaiden käyttö Joutennevan-Tummunevan valuma-alueella	71 941
4.1	KPEDU	Luova kampus 2020 (kehittämishanke)	231 612
4.1	KPEDU	Luova kampus 2020 (investointihanke)	1 540 000
4.1	Centria	Robo Sote (kehittämishanke)	590 173
4.1	Centria	Robo Sote (investointihanke)	210 000
4.1	Jyväskylän yliopisto	Genius Loci Lab - (Glab)kulttuuriperinnöstä osaamista ja elinvoimaa Keski-Pohjanmaalle	371 575
4.1	Jyväskylän yliopisto	INNOKSI	696 500
4.1	Jyväskylän yliopisto	Biovalley Finland	452 840
4.1	Lestijärven kunta	eKeski-Pohjanmaa2: Tartu Digiin!	629 612
5.1	Jyväskylän yliopisto	LAULU-Lajien tunnistus langattoman teknologian avulla	359 334
5.1	Jyväskylän yliopisto	DiVes - Digitalisaation ja IoT:n hyödyntäminen veden käyttöön ja tuontoon liittyvissä ekosysteemeissä	251 762
Yhteensä			8 271 170

Vuoden 2019 ensimmäinen hankehaku päättyi Keski-Pohjanmaalla 28.2.2019. Hakemuksia haussa saapui 20 kappaletta ja tukea hakemuksilla haettiin n. 8,3 miljoonan euron edestä, Keski-

Pohjanmaan liitolla myönnettävissä olevan valtuuden ollessa n. 7,0 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi muille maakuntien liitoille on jätetty hankehakemuksia, joiden toiminta kohdistuu myös Keski-Pohjanmaan alueelle. Meneillään on hakijoiden kuuleminen sekä hakemusten arviointi. Tavoitteena on saada kaikki hakemukset maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön ja tarvittaessa yhteistyöryhmän käsittelyyn kesäkuussa. Päätökset hakemuksille on tarkoitus tehdä kesäkuun aikana.

Keski-Pohjanmaan liiton myöntämän rahoituksen (EAKR+valtio) kohdentuminen 4.4.2019 mennessä:

Keski-Pohjanmaan liiton rahoitus on kohdennettu erityisesti tukemaan alueen älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoa, jonka ytimenä on alueen luonnonvarojen, energia-alan, kemian osaamisen ja digitalisaation innovatiivinen yhdistäminen.

Valtaosa Keski-Pohjanmaan liiton myöntämästä rahoituksesta on kohdennettu alueellisen osaamisen lisäämiseen (4.1. *Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta*). Keski-Pohjanmaalla on meneillään merkittävää tutkimus- ja kehittämistoimintaa liittyen mm. akkumateriaalitutkimukseen, energian varastointiin, kiertotalouteen, teollisuuden sivu- ja jätevirtojen hyödyntämiseen ja logistiikkaan, joissa Keski-Pohjanmaan liitto toimii rahoittajana. Pitkäjänteinen alueellinen tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä alueelle luodut toimintaympäristöt ovat osaltaan olleet vaikuttamassa siihen, että Keski-Pohjanmaalla on tällä hetkellä vireillä mittavia investointisuunnitelmia tulevaisuuden kannalta merkittävissä aiheissa (mm. Litium kaivosohjelma, akkuteollisuus, muut suurteollisuusalueen investoinnit). Pitkäjänteinen akkuklusterin kehittäminen näkyy myös siinä, että Business Finland on myöntänyt Aalto yliopiston johtamalle BATCircle-konsortiolle 10 miljoonan euron rahoituksen. Iso

osa tästä rahoituksesta kanavoituu Keski-Pohjanmaalle. Business Finland on tiedottanut päätöksestään 1.3.2019.

Vähähiilisyttä edistävään toimintaan (3.2.) on kohdennettu tähän mennessä 14 % varoista. Tavoitteena on nostaa vähähiilisyttä edistävien hankkeiden osuutta vielä huomattavasti (koko maan tavoite 25 %). Helmikuussa 2019 päättyneessä haussa jätetyistä hakemuksista viisi kohdentuu tähän erityistavoitteeseen ja niillä haetaan tukea yhteensä n. 1,6 miljoonan euron edestä.

Tehdyt päätökset ajalla 1.1.2019-31.3.2019*:

<i>Päätöspäivä</i>	<i>Päätöstyyppi</i>	<i>Hankenro</i>	<i>Hankkeen nimi</i>	<i>Myönnetty rahoitus (€)</i>
11.1.2019	Jatkorahoitus	A72652	KOHTAAMO 2.0	
11.1.2019	Jatkorahoitus	A70781	LIOT - Alueellinen IOT Living Lab - ympäristö	
11.1.2019	Rahoituspäätös	A74526	PROMUKA	37 201
11.1.2019	Jatkorahoitus	A71944	SAOSTUS - Kemiallinen saostus uusien metallikemikaalien valmistuksessa, liuospuhdistuksessa ja veden käsittelyssä (kehittämisosio)	
11.1.2019	Rahoituspäätös	A74525	TEHO - Teknologian kautta tietoa kotona hoidettavan tueksi	353 864
15.1.2019	Rahoituspäätös	A74527	Biolit	242 000
18.2.2019	Rahoituspäätös	A74636	Kyytiin2 - Tavara- ja henkilöliikenteen yhdistely yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyönä	275 859
18.2.2019	Rahoituspäätös	A74635	WaterPro - Kiertotalouden uudet prosessit veden ja jäteveden käsittelyssä	671 114
8.3.2019	Muutospäätös	A71949	BILINE - TURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT DIGITAALISET RATKAISUT	
11.3.2019	Muutospäätös	A72126	VISKURI - Maaseutuyrittämisen kehittämishanke	
Yhteensä				1 580 038

*Kaikki Keski-Pohjanmaan liiton tekemät hankepäätökset ovat löydettävissä liiton sivustolta [viranhaltijapäätökset/EAKR](#), ja ohjelmakaudella 2014-2020 tähän mennessä rahoitetut hankkeet tiivisteltiin ovat löydettävissä myös Keski-Pohjanmaan liiton sivustolta kohdasta [hankkeet](#).

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tehtiin uusia rahoituspäätöksiä viidelle hankkeelle, jotka olivat saapuneet aiemmissa hauissa.

Centria ammattikorkeakoululle rahoitetussa **PROMUKA** -hankkeessa tavoitteena on rakentaa suomalaisvenäläinen projektikonsortio, jossa on mukana tutkimuslaitoksia, teknologian tuottajia sekä rehun valmistajia. Lyhyen aikavälin tuloksena on konsortion yhteinen hakemus Kolarctic-ohjelmaan ja pitkän aikavälin tuloksena on molempia tahoja hyödyttävä teknologian vaihto.

Jyväskylän yliopistolle rahoitetussa **TEHO - Teknologian kautta tietoa kotona hoidettavan tueksi** -hankkeessa tavoitteena on kehittää käyttäjien ehdoilla järjestelmä, joka lisää tuottavuutta tai parantaa laatua uusien tai parantuneiden toimintatapojen kautta. Hankkeen tuloksena pitäisi muodostua kokonaiskuva kotona asuville senioreille toteutettavasta hoitotyöstä ja sen

kehittämisestä IoT-teknologiaa hyödyntäen. Yliopistolle rahoitetussa **WaterPro - Kiertotalouden uudet prosessit veden ja jäteveden käsittelyssä** -hankkeen tavoitteena on arvoaineiden talteenotto jätevesistä sekä sähkökemiallisella saostamisella että hyödyntämällä teollisuuden sivuvirtoja adsorbentteina ja saostuskemikaaleina. Hankkeessa tuotetaan uutta tietoa arvoaineiden talteenotosta jätevesistä, eri teknologioiden yhteensopivuudesta, jättemateriaalien hyödyntämisestä jätevesien puhdistuksessa ja kestävien prosessien suunnittelusta. Projektin tulokset johtavat osaltaan entistä kestävämpään materiaalien hyödyntämiseen, taloudellisiin vedenpuhdistusratkaisuihin, suomalaisen osaamisen arvostukseen ja uuden liiketoiminnan synnyttämiseen hankkeeseen osallistuvien maakuntien alueella. Hanke toteutetaan ylimaakunnallisena ja siihen osallistuu toimijoita Keski-Pohjanmaalta, Pohjois-Pohjanmaalta ja Kainuun alueelta. Näiden kahden hankkeen numeraalisena tavoitteena on synnyttää kaksi uutta innovaatioalustaa, kehittää ja pilotoida niissä uusia tuotteita tai palveluita sekä synnyttää kuusi uutta TKI-työpaikkaa.

Kokkolanseudun Kehitys Oy:lle rahoitetussa **Biolit** -hankkeessa tavoitteena on bio- ja kiertotalouden innovaatioiden edistäminen. Hankkeen tavoitteena on asiantuntijaselvitysten ja liiketoimintakartoitusten pohjalta jatkaa mm. biojalostamokonseptien rakentamista ja yrityskonsortioiden kokoamista. Myös muita biotaloutta ja uusiutuvan energian käytön edistämistä lisääviä toimia kehitetään. Lisäksi hankkeessa selvitetään akkukemikaalijalostustoiminnan sijoittumista alueelle ja sen vaatimia tutkimus- kehittämis- ja investointipanostuksia. Näiden isojen projektien lisäksi hankkeessa kartoitetaan kokkolalaisia bio-, cleantech ja energia- alan yrityksiä sekä muita pk-yrityksiä (esim. teollisia palveluja tarjoavia) ja pyritään edistämään niiden tuote- ja tuotekehitysratkaisuja, jotka ovat ekologisia, vähähiilisiä ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisia. Hankkeen tavoitteena on aikaan saada kaksi uutta yritystä, sekä synnyttää jo toimivissa pk-yrityksissä uutta liiketoimintaa ja merkittävää liikevaihdon tai henkilöstön lisäystä. Tavoitteena on myös, että hankkeen toiminnan seurauksena synnytetään alueen yrityksiin neljä uutta työpaikkaa.

Lestijärven kunnalle on myönnetty rahoitusta **Kyytiin2 - Tavara- ja henkilöliikenteen yhdistely yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyönä** -hankkeelle, jonka tavoitteena on tarttua liikennealan muuttuvaan lainsäädäntöön, jotta kuljetusalan pk-yritykset voivat hyödyntää muuttuvat olosuhteet liiketoimintansa kehittämiseksi, muut pk-yritykset voivat keskittyä ydintoimintaansa ulkoistamalla kuljetustarpeitaan, julkisesta sektorista erityisesti kunnat voisivat saada tehokkuutta hankkimiansa kuljetusten organisointiin ja yksityishenkilöillä paranisivat liikenteen ja kuljetusten palvelut. Hankkeen tulokseksi on asetettu, että kuljetusalan pk-yritysten toimintaedellytykset ovat parantuneet, muiden pk-yritysten saavutettavuus parantunut ja logistiikkakustannukset vähentyneet, hiilidioksidipäästöt ovat alentuneet tehostuneiden kuljetusten ja uudistettujen kalustojen myötä sekä julkisen sektorin hankkimien kuljetusten tehokkuus parantunut.

Yhteenveto 1.1.2019 – 31.3.2019 tarkastetuista loppuraporteista ja niissä esitetyistä tuloksista:

<i>Hankenro</i>	<i>Hankkeen nimi</i>	<i>Myönnetty rahoitus (€)</i>
A70204	AktiVoi	549 500
A70777	Aluetalouden tilastoseurannan kehittäminen (ATIK)	207 064
A71955	Biotalous liiketoimintakärjet - tutkimuksesta liiketoimintaan	98 174
A70775	Keskipohjalaisen strategiaosaamisen vahvistaminen (KeStO)	209 439
A71117	TEKNO2015	284 001

Tarkasteluun on otettu hankkeet, joiden loppuraportit on hyväksytty aikajaksolla 1.1.2019 – 31.3.2019.

Jyväskylän yliopisto oli päätoteuttajana hankkeessa **AktiVoi**, jonka tavoitteena oli synnyttää uusia palvelu- ja tuotekonsepteja, jotka perustuvat ihmisten mahdollisuuksiin ylläpitää terveyttään, kuntoaan ja toimintakykyään. Hankkeessa toteutettiin 18 pilottitutkimusta, joiden avulla kehitettiin ja testattiin uusia konsepteja ja toimintamalleja. Kymmenkunta yritystä osallistui aktiivisesti hankkeeseen ja yhteistyötä tehtiin laajasti julkisen sektorin toimijoiden sekä muiden korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Kohderyhmät jaettiin kolmeen ikäryhmään: koululaiset (13-18 v.), työikäiset (18-65 v.) ja seniorit (65+ v.). Tulosten pohjalta oppimisympäristöä pystyttiin kehittämään luomalla uusia toimintamalleja liikunnan opetukseen hyödyntäen teknologisia ratkaisuja. Pilottitutkimuksista saatiin paljon uutta tietoa työpaikkaliikunnan vaikuttavuudesta, miten puuttua istumatautiin ja miten toteuttaa työpaikkaliikuntaa käytännössä. Senioreiden osahankkeessa teemana oli liikunta lääkkeenä ja kuntokatsastus. Kahdessa pilottitutkimuksessa selvitettiin senioripisteen terveystarkastuksia ja kuntokatsastuksen liittämistä tähän palveluun. Senioreiden mielestä kuntokatsastus tulisi lisätä terveystarkastuksiin.

Hankkeeseen osallistuneista yrityksistä viisi käynnisti uuden TKI-toiminnan tai yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa. Hankkeessa syntyi 3 uutta innovaatioalustaa ja niissä kehitettiin ja pilotoitiin 17 uutta tuotetta tai palvelua. Hankkeen myötä syntyi 6 uutta työpaikkaa. Kaikki hankkeelle asetetut numeraaliset tavoitteet saavutettiin tai ylitettiin.

Jyväskylän yliopiston toteuttamassa **Aluetalouden tilastoseurannan kehittäminen (ATIK)** -hankkeessa ATIK-hankkeessa rakennettiin Keski-Pohjanmaan yritystoimintaa kuvaava, Tilastokeskuksen yritystilastoihin perustuva KP-YRTI-palvelu (<https://www.chydenius.fi/kp-yrti>). Palvelussa vertaillaan Keski-Pohjanmaan maakunnan, Keski-Pohjanmaan naapuriseutukuntien ja -maakuntien, Lapin, sekä Itä- ja Etelä-Suomen yritystoiminnan rakenteita vuodesta 2013 vuoteen 2016. Luodun yritystietopalvelun päivitys ja jatkohyödyntäminen on kuitenkin avoinna.

Tuotosindikaattorien osalta ATIK-hankkeessa saavutettiin asetetut tavoitteet eli 2 kpl uusia innovaatioalustoja ja 1 kpl innovaatioalustoissa kehitettyjä tuotteita tai palveluja. Synnytettyjä innovaatioalustoja olivat KP-YRTI-internetsivusto ja työpajojen muodossa konkretisoitunut maakunnallisen tilastoseurantayhteistyön kehittämisfoorum. KP-YRTI-yritystilastopalvelu puolestaan edustaa palvelua, joka on rakennettu KPYRTI-internetsivuston alustalle.

Jyväskylän yliopiston ja Vaasan yliopiston yhteistyössä toteuttama **Keskipohjalaisen strategiaosaamisen vahvistaminen (KeStO)** -hanke keskittyi strategiseen johtamiseen liittyvän osaamisen ja toiminnan tason parantamiseen toiminta-alueellaan. Hankkeen avulla 17 organisaatiota sai konkreettista apua liiketoimintastrategiansa laatimiseksi ja toteuttamiseksi. Organisaatiot edustivat laajasti eri toimialoja. Lisäksi hankkeen aikana toteutettiin viisi strategiseen johtamiseen liittyvää kehittämistilaisuutta, jotka olivat avoimia kaikille. Hankkeen tavoitteena oli kehittää alueen elinkeinotoimintaa tukeva strategiseen johtamiseen keskittyvä tutkimus- ja kehitystoiminnan sekä osaamisen alusta. Kehitetty strategiaprosessi-malli on siirrettävissä muiden organisaatioiden käyttöön ja hyödynnettäväksi. Kokkolan seudun Kehitys Oy:n kanssa yhteistyöstä ja mallin käyttöönotosta on käyty keskusteluita. Hankkeeseen osallistuneista yrityksistä kuusi käynnisti uuden TKI-toiminnan tai yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa.

Kokkolanseudun Kehitys Oy:n toteuttaman **Biotalouden liiketoimintakärjet - tutkimuksesta liiketoimintaan** -hankkeen tavoitteena oli määritellä alueelle sopivat liiketoimintakärjet ja laatia alustava suunnitelma täysikokoisen biojalostamon rakentamiseksi. Tehty ulkopuolinen selvitys osoitti selvästi, että kysyntä teollisesta sokerista on vahvassa nousussa, kun johtava bioteollisuus

etsii puhdasta raaka-ainetta esim. muovipullojen, maalien, lelujen ja pakkauksien valmistukseen. Lopputuloksena todettiin, että Kokkolan tulisi keskittyä teollisen sokerin valmistukseen puubiomassasta ja aktiivisesti hakeutua Euroopan alueella toimivien ekosysteemien partneriksi. Tämä toteutettiin liittymällä käynnissä olevaan EU-Horizon 2020/Bioforeverver-hankkeeseen, joka on kartoittanut sopivia sijoituspaikkoja ja partnereita uuden biojalostamokonseptin toteuttamiseksi.

Hankkeen lyhytaikaisia tavoitteita uusien bioalan yritysten ja työpaikkojen toteuttamiseksi ei saavutettu, mutta hankkeen aikana on luotu suora yhteys toimiviin eurooppalaisiin ekosysteemeihin ja käsillä on selvä suunnitelma täysikokoisen biojalostamon rakentamiseksi Kokkolan suurteollisuusalueella 2022. Kolmessa yrityksessä syntyi kuitenkin hankkeen aikana uusiutuviin energiaratkaisuihin tai vähähiilisyiden tukemiseen perustuvaa uutta liiketoimintaa.

Toinen tarkastelussa oleva Kokkolanseudun Kehitys Oy:n toteuttama hanke on **TEKNO2015**, jonka tavoitteena oli TKI-toiminnan vahvistaminen, jalostusasteen nosto ja tuotteistaminen sekä verkostojen vahvistaminen klustereiksi, lisäksi yritysten ICT-käytön lisääminen ja kansainvälistyminen sekä mahdollisesti uuden liiketoiminnan synnyttäminen ja kehittäminen. TKI-toimintaa nostettiin useassa yrityksessä tuomalla lisää tietoa tuotekehitys ja innovaatiotoiminnan eri rahoitusvaihtoehdoista. TKI-toimijoista tuotiin esille useita kansallisia oppi- ja tutkimuslaitoksia sekä TKI-palvelua tarjoavia yrityksiä. Jalostusasteen nostoon ja tuotteistamiseen liittyen järjestettiin tapahtumia, joissa välitettiin uutta tietoa ja tuotiin toimijoita tapahtumiin mukaan verkostojen vahvistamiseksi. ICT käytön lisäämiseksi tuotiin kehittämisneuvonnassa esiin sähköisiä työkaluja, joilla yrityksen toimintaa voidaan ohjata, resursoida ja johtaa tehokkaammin. Kansainvälistymisen nostamiseksi oltiin usean yrityksen kanssa yhteydessä Business Finlandin asiantuntijoihin, jotka edistivät yritysten kansainvälistymistä kohdemaissa. Hankkeen toimenpiteinä hankesuunnitelmassa määriteltiin 100 yrityksen läpikäynti ja haastattelu sekä palvelukorttimallin avulla yritysten auttaminen huomaamaan teknologiset kehittämistarpeet ja myös muiden yrityksen prosessien kehittämisen tarpeet. Hankkeessa haastateltiin ja käytiin läpi yrityksen tilannekuvaus 121 yritykselle ja niistä 65 yritykselle tehtiin kehittämissuunnitelma kasvuun tai kansainvälistymiseen. Kehittämissuunnitelma analysoi yrityksen nykytilanteen ja neuvoi kehittämisen suuntaa sekä tarjosi yhteyksiä toimijoihin, joiden kanssa yrityksen kehitystä voisi viedä eteenpäin.

Hanke jäi kuitenkin joiltakin osin sille asetetuista numeraalisista tavoitteista. Seitsemän pk-yritystä aloitti viennin tai laajensi uudelle vientimarkkina-alueelle kahdenkymmenen sijaan. Kuudessa pk-yrityksessä saatiin aikaan merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys kahdenkymmenen sijaan. Työpaikkoja yrityksissä syntyi yksitoista kappaletta.